
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1994 r. : Sprawozdanie z działalności Wydziałów : Komisja Kultury Słowa

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 57, 82-84

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Planowano również przeniesienie przygotowanej bazy danych na serwer SUN, będący w posiadaniu IBL (miał to być zasadniczy komputer obsługujący bazę danych oraz umożliwiający komunikację z innymi istniejącymi w świecie systemami informacji bibliograficznej). Ze względu na opóźnienie uruchomienia serwera nie rozpoczęto drugiego etapu prac.

Komisja Kultury Słowa

Zgodnie z programem Komisji Kultury Słowa jej głównym celem jest upowszechnianie, umacnianie i pogłębianie poczucia odpowiedzialności za stan polszczyzny w ogóle, a zwłaszcza za jakość formy tekstów funkcjonujących w komunikacji publicznej. Bezpośrednio za działalność Komisji odpowiada trzyosobowe prezydium (w bieżącej kadencji: przewodnicząca – Kwiryna Handke, wiceprzewodnicząca – Halina Satkiewicz, sekretarz – Hanna Dalewska-Greń). Do jego zadań należy: a) przygotowywanie i prowadzenie cyklu spotkań naukowych (w formie konferencji i dyskusji panelowych); b) kontakty ze środowiskiem użytkowników języka, zwłaszcza nauczycielami i uczniami; c) popularyzacja tematyki językowej, a także – działań Komisji.

Zorganizowano 8 spotkań naukowych, na których wygłoszono 16 referatów (12 referentów z Warszawy, 2 z Krakowa, 1 z Opola, 1 z Poznania); uczestniczyło w nich łącznie 289 osób; łączna liczba wypowiedzi w dyskusji 127.

Tematy poszczególnych spotkań:

24 I – Język nauki

Stanisław Gajda (Opole) – O kulturze porozumiewania się w nauce
Urszula Kossowska-Cezak (Warszawa) – Język tekstów naukowych.
Z doświadczeń redakcyjnych.

(32 uczestników; 10 wypowiedzi w dyskusji).

28 II – Funkcjonowanie nazw własnych we współczesnej polszczyźnie Ewa Rzetelska-Feleszko (Warszawa) – Nazwy „do poprawki”, czyli o pracach Komisji Ustalania Nazw Miejscowych

Aleksandra Cieślikowa (Kraków) – Imiona i nazwiska we współczesnej polszczyźnie. Moda a użycie tekstowe Kwiryna Handke (Warszawa) – Stosunek użytkowników do nazewnictwa miejskiego.

(34 uczestników; 14 wypowiedzi w dyskusji).

28 III – Sposoby określania i nazywania jednostek miar w języku polskim
Jadwiga Zieniukowa (Warszawa) – Liczby i słowa. Wykładowcy kwantyfikacji ilościowej w kontekście kultury

Maria Zwierzowska (Kraków) – Nazwy miar czasu w polszczyźnie

Kwiryna Handke (Warszawa) – Element nieokreśloności w określaniu miar w kolokwialnej polszczyźnie

(31 uczestników; 11 wypowiedzi w dyskusji).

25 IV – Z zagadnień normy składniowej języka polskiego

Hanna Jadacka (Warszawa) – Próba określenia normy składniowej dotyczącej użycia równoważników zdań z imiesłowem na *-ac*

Tomasz Karpowicz (student IV r. filologii polskiej UW, stypendysta MEN) – Próba określenia normy składniowej dotyczącej użycia równoważników zbiorowych

(29 uczestników; 8 wypowiedzi w dyskusji).

23 V – Józef Porayski-Pomsta (Warszawa) – Sprawność językowa nauczycieli

(22 uczestników; 12 wypowiedzi w dyskusji).

24 X – Jak uczyć języka ojczystego w szkołach

Referaty wprowadzające:

Marta Sobocińska (nauczycielka polonistka – Warszawa)

Zygmunt Saloni (Warszawa)

Jan Rusiecki (Warszawa)

– oparte na analizie programu nauczania języka ojczystego w Wielkiej Brytanii (przetłumaczonym przez Z. Saloniego), rozważanego jako wzór działań w Polsce przez Stowarzyszenie Nauczycieli Polonistów – reprezentowane przez M. Sobocińską)

(33 uczestników; 22 wypowiedzi w dyskusji)

12 XII – Dyskusja nad „Praktycznym słownikiem współczesnej polszczyzny” (wydawany przez wydawnictwo M. Kurpisza w Poznaniu)

Halina Zgółkowa (Poznań) – Praktyczność, czyli służebność słownika wobec odbiorcy – referat wprowadzający do dyskusji; ponadto wypowiedzi innych współautorów Słownika

(79 uczestników; 31 wypowiedzi w dyskusji).

Na szczególną uwagę zasługują zwłaszcza spotkania, które odbyły się w październiku i grudniu – ze względu na ich aktualność oraz społeczne i środowiskowe znaczenie.

Kontakty ze środowiskiem użytkowników języka

Stały kontakt z nauczycielami polonistami, między innymi za pośrednictwem Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów, w formie konsultacji dotyczących programu nauczania języka polskiego w szkołach. Zapraszanie nauczycieli na posiedzenia komisji do uczestnictwa jako słuchaczy, także jako referentów (por. wyżej program posiedzenia 24. października 1994 r. – tematyka ta będzie kontynuowana w 1995 r.).

Popularyzacja tematyki językowej

1. Zredagowanie i przygotowanie do druku tomu zbiorowego pt. *Polszczyzna a/i Polacy u schyłku XX wieku* (pod red. Kwiryny Handke i Hanny Dalewskiej-Greń). Jego zawartość stanowią artykuły (w liczbie 29) autorstwa 22 osób; w pierwotnej wersji były wygłoszone jako referaty na posiedzeniach Komisji Kultury Słowa TNW w latach 1993/94. Tom recenzowały: Barbara Bartnicka i Ewa Rzetelska-Feleszko.

2. Z nagrywanych dyskusji panelowych przygotowano dwa sprawozdania naukowe (Agnieszka Mioduska-Wyszomirska, Iwona Czechosz) i przekazane do druku w „Poradniku Językowym”.

3. Propagowaniu wiedzy o języku polskim, a w szczególności zagadnieniom kultury języka poświęcają swoje wystąpienia radiowe i telewizyjne zwłaszcza następujący członkowie Komisji: Halina Satkiewicz, Grażyna Majkowska i Andrzej Markowski.

4. Kwiryna Handke udzieliła wywiadu I Programowi Polskiego Radia (5 I 1994) na temat prac Komisji Kultury Słowa TNW.

5. Kwiryna Handke wygłosiła wykład nt. „O kulturze słowa” na plenarnym posiedzeniu TNW (29 II 1994).